

Initiatief 'Meters Maken'

- ▶ Ernestine Elkenbracht van Quintens: Adviesbureau Milieu en Duurzaamheid in Utrecht
- ▶ Rode draad: Data → Informatie → Betekenis geven

In beweging brengen

Effect bereiken

- ▶ 10 jaar ervaring met onderwerp: monitoring → begrijpelijke feedback → bewustwording → gedragsverandering bij bewoners → energiebesparing + vervolgstappen verduurzaming
- ▶ Afgelopen jaren pilots met diverse maatschappelijke partijen, nu opschaling

Actualiteit en urgentie: grip houden op stijgende energierekeningen

NOS NIEUWS • ECONOMIE • VANDAAG, 08:38 • AANGEPAST VANDAAG, 09:25

Energier rekening loopt in paar maanden tijd flink op

Wat is Meters Maken: Opschaling!

bewustwording en energiebesparing bij huurders

Aedes - Woonbond (ondersteund door BZK/RvO)

- ▶ Corporaties (vaak ism gemeenten mbv RRE-W) bieden huurders energiedisplay aan, voorzien van uitleg
- ▶ Energiedisplay wordt 'vanzelfsprekend' beschikbaar, net als rookmelder
- ▶ Gebruik maken van logische (contact)momenten, inpassen in processen
- ▶ Nu eerst proefjaar 1% woningbezit, minimaal 100, daarna jaarlijks 2-10%
- ▶ Huurders gaan **gemiddeld** 5% energie per jaar besparen door inzicht en gedrag → ook woonlasten ↓
- ▶ CO2 reductie 200 ton per 1000 woningen per jaar, 200.000 ton in 2030! (opgave klimaatakkoord gebouwde omgeving = 3,4 Mton, dus bijna 6% opgave)
- ▶ Meer draagvlak voor volgende stappen in verduurzaming bij huurders

Energiebesparing huishoudens – rol bewoner

Woningverduurzaming

- Duurzame renovatie - nieuwbouw
- Technologische en fysieke oplossingen
- Grote investeringen
- Resultaten achter bij doelstellingen
- Geen gedragsverandering bewoner

Bewoner in transitie

- Bewoner zelf ook aandeel - verantwoordelijkheid
- **Eenvoudige feedback actueel verbruik** → **actie**
- '(slimme) meter uit de kast' → energiedisplay
- Zoals dashboard of klok aan de muur → zichtbaar
- Laaghangend fruit: relatief goedkoop → € 100,=
- Maar: aanschafbereidheid laag → geen 'massa'
- Vanzelfsprekend beschikbaar maken → ontdekken

Essentie aanpak energiedisplay → gericht op structureel effect

Actueel verbruik - visuele prikkel - direct en altijd in zicht

Betrekken van het gehele huishouden

Apart display, niet alleen / geen app of login computer (extra handeling)

Onafhankelijk - los van leverancier, internet, abonnement etc., geen lock-in situaties

Voor brede doelgroep: geen overkill, laagdrempelig

Hoogste effectiviteit bij begeleiding implementatie - niet door brievenbus - bv. met energiecoaches, huismeesters etc.

Standaard aanbieden in plaats van alleen aan al geïnteresseerden, zie UK

Plan maken: Wanneer en door wie?

→ uitzoeken
natuurlijk
moment/proces

→ geen los
projectje

- ▶ Aanhaken bij lopende processen of projecten, bijvoorbeeld:
 - ▶ Overgang naar een nieuwe of gerenoveerde woning
 - ▶ Groot of klein onderhoud (bv. CV-ketel)
 - ▶ Bezoek van een energiecoach
 - ▶ Ondersteuning bij energie-armoede
 - ▶ Bewonersparticipatietrajecten, wijkaanpakken (draagvlak verduurzaming)
- ▶ Uitleg geven door mensen die al achter de voordeur komen:
 - ▶ Energiecoach van huurdersorganisatie, energieloket of lokale energiecorporatie
 - ▶ Installateur van zonnepanelen
 - ▶ Aannemer van de renovatie
 - ▶ Huismeester, medewerker corporatie die kleine reparaties uitvoert

Aandachts- punten implementatie- plan

(naast planning,
financiering etc)

- ▶ **Rol Stakeholders**
 - ▶ Neemt gemeente of woningcorporatie het voortouw?
 - ▶ Betrekken van lokale organisaties (bewonersinitiatieven, huurdersorganisaties)
 - ▶ Bij gebruik maken van vrijwilligers: professionele back-up
- ▶ **Maak bij communicatie gebruik van strategieën als:**
 - ▶ Gedragsverandering behapbaar maken, gemakkelijk maken
 - ▶ Inspelen op identiteit, waarden activeren: 'trots dat je ook mee doet'
 - ▶ Gevoel van 'kunnen' vergroten, zelf 'aan de knoppen zitten'
- ▶ **Denk aan praktische implementatiepunten als:**
 - ▶ Aanwezigheid slimme meter van na 2014 bekend?
 - ▶ Training en beschikbaarheid mensen voor installatie
 - ▶ Achterlaten materialen waarmee bewoner verder kan
- ▶ **Monitoring en evaluatie**
 - ▶ Wat wil je leren en welke vorm van monitoring en evaluatie past daarbij

Praktijkvoorbeelden: Kaartje

- ▶ Waterwegwonen
 - ▶ Alle woningen in 2-3 jaar tijdens CV-ketelonderhoud (in voorbereiding)
- ▶ Woonwaard, Alkmaar
 - ▶ 500 energiedisplays, (na korte training) geïnstalleerd door installateur zonnepanelen
- ▶ Uwoon, omgeving Harderwijk
 - ▶ 100 energiedisplays, geïnstalleerd door 'all-rounders' woningcorporatie
- ▶ Energieloket AGEM in de Achterhoek
 - ▶ Energiecoaches
- ▶ Oost-Flevoland Woondiensten
 - ▶ Campagne 'Ontdek-je-Lekje' met NMF
- ▶ Diverse gemeenten
 - ▶ In combinatie met energiecoaching minimaal / energie-armoede
 - ▶ [filmpje](#)

Reacties bewoners

“Voor mijn kinderen een extra “leuk” speeltje. Ze worden in rap tempo bewust van energieslurpers in huis.”

“Tof ding, heb veel mensen enthousiast gemaakt en heb hem aan veel mensen laten zien.”

“Onze oven gebruikt veel meer dan een draaiende wasmachine”

“Doordat ik zag dat de ketel nog even aansloeg een half uur voordat ik naar bed ga, zet ik nu 2 uur voor het slapen gaan de thermostaat al naar beneden.”

“Het blijft elke keer weer leuk om het lampje te zien knipperen als we terugleveren en dan kijk je toch even hoeveel dat is.”

Ontzorging en kosten bij Meters Maken

Ondersteuning vanuit Meters Maken

- Voorlichting ten behoeve van besluitvorming
- Waar van toepassing contact met huurdersorganisatie
- Bemiddeling leverancier energiedisplay incl. support-desk
- Ondersteunend implementatiemateriaal (bv. folder achterlaten in woning)
- Kennisuitwisseling van ervaringen van andere corporaties

Kosten / tijd corporatie zelf (met RRE-W-steun van gemeente?)

- Aanschaf energiedisplays €100,= incl BTW en incl. support
- Projectmanagement + coördinatie-uren (externe ondersteuning mogelijk, bijvoorbeeld bij implementatieplan)
- Extra tijd per woning circa 30 minuten (eigen medewerkers corporatie, inhuur en/of vrijwilligers energieloket, lokale of huurdersorganisatie)
- Trainingssessie medewerkers / energiecoaches voor installatie / gesprek (mogelijk straks gesubsidieerd)

Motieven voor aanpak energie&gedrag met energiedisplay

1. Betaalbare woonlasten - kostenreductie (€80-€120 per jaar) stijgende energieprijzen

→ Korte terugverdientijd van circa 1 jaar

2. Zelf verantwoordelijkheid nemen, grip op verbruik

→ Meedoen energietransitie + levert geld op ipv dat het geld kost

3. Verduurzaming, kosteneffectieve CO₂-reductie (200 kg CO₂ per huishouden per jaar)

→ Relatief goedkoop: Zon PV per kg CO₂ besparing 6,2 x duurder

→ Klimaatakkoord gebouwde omgeving 2030 = 3,4 Mton, dus bijna 6% bij 1 miljoen HH

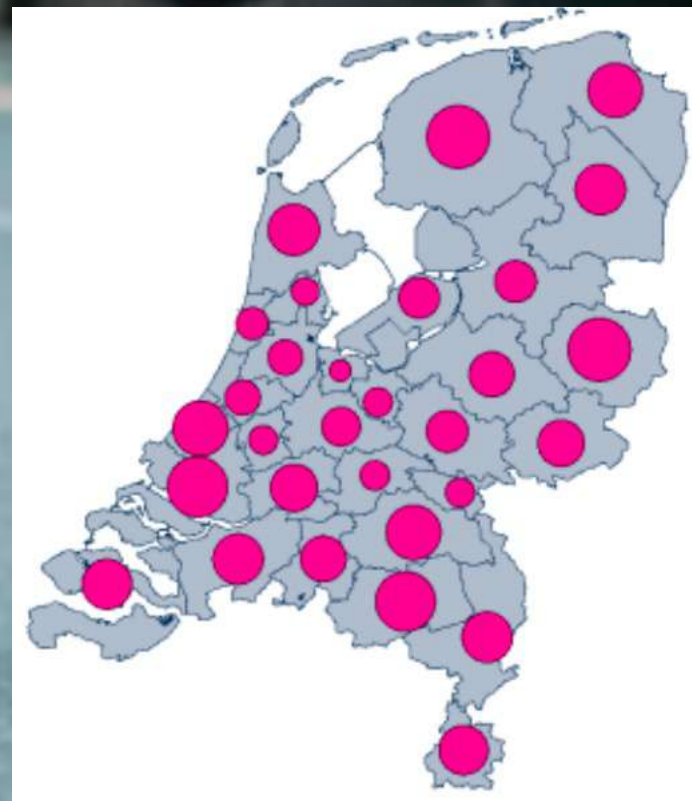
4. Meer draagvlak toekomstige verduurzamingsmaatregelen (aanname)

→ Bewustwording en inzicht in kosten leidt tot enthousiasme voor vervolgstappen

Slotsom: met klein stapjes grote impact!

- ▶ De inzet van een energiedisplay kan helpen bij bewustwording en gedragsverandering bij bewoners met structurele besparingen tot gevolg?
- ▶ Huurders zelf aan het stuur van hun energieverbruik, woonlasten omlaag en start bewustwording leidt tot draagvlak tot vervolgstappen
- ▶ Bij vanzelfsprekend beschikbaar maken en inpassen in werkprocessen corporatie zijn de organisatiekosten gering en is de complexiteit van de aanpak beperkt.
- ▶ Financiering displays kan soms komen uit RRE-W (via gemeente), duurzaamheidsbudget of renovatiebudget van de corporatie
- ▶ Kansen voor samenwerking met huurdersorganisatie, gemeente, energieloket etc.

Met klein stapjes grote impact!
Bijna 6% totale opgave CO₂ ↓ in 2030!
Bewoners in beweging en lagere woonlasten!

Meer informatie:

- ▶ Team Meters Maken:
 - ▶ Ondersteuning door Quintens: Ernestine Elkenbracht en Erik van Lidth de Jeude
 - ▶ Ook maatwerkondersteuning mogelijk naast algemene ondersteuning via Meters Maken
- ▶ www.energieengedrag.nl/meters-maken
- ▶ 030 6566086
- ▶ metersmaken@quintens.nl
- ▶ Voor alle duidelijkheid: Quintens werkt niet alleen voor woningcorporaties, kan ook gemeenten ondersteunen...(maar Meters Maken wordt gefinancierd tbv woningcorporaties)
- ▶ Bestellen energiedisplays: <https://www.eco-logisch.nl/Geo-Geo-Trio-II-energiedisplay-9866>

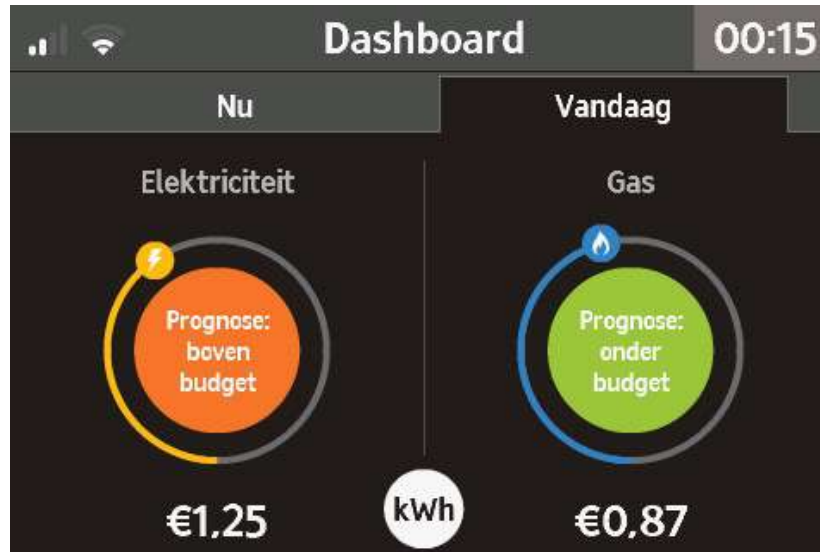
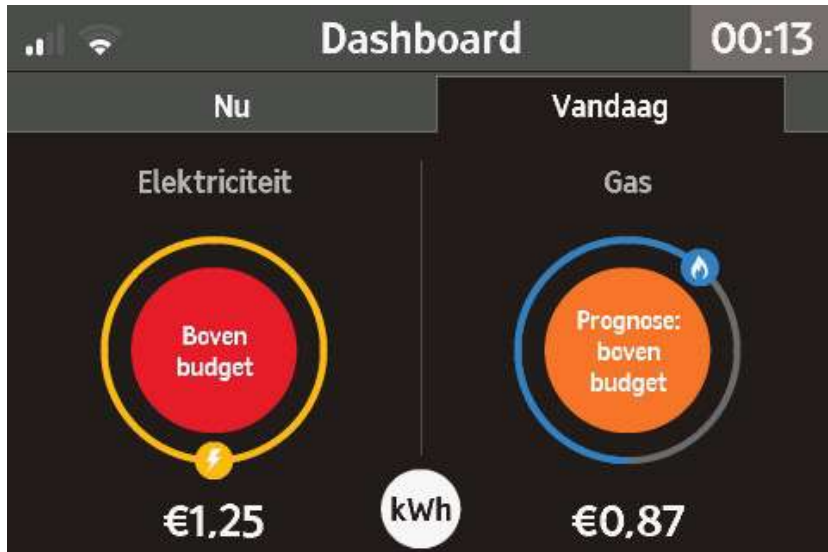
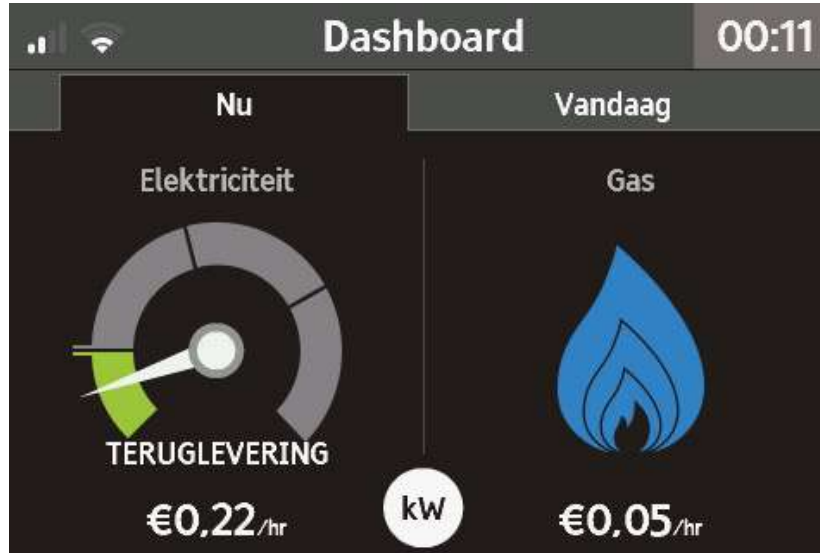
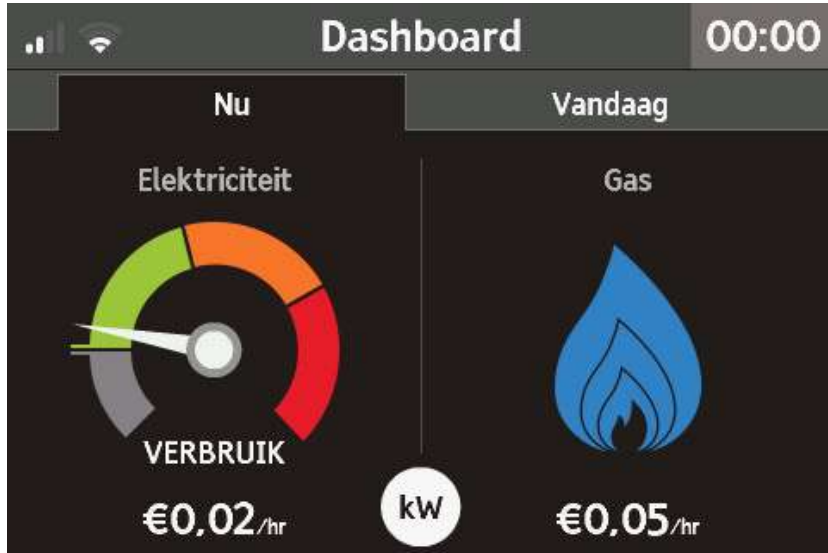

Nog tijd over en nieuwsgierig?

Voorbeeld
huidige
energiedisplay

Energiedisplay: Trio II, actueel verbruik

Energiedisplay Trio II, historisch verbruik

